

Participatieraad Haarlem

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem

Datum	01-10-2024
Ons kenmerk	12/2024
Contactpersoon	Ingrid van Tienhoven
Telefoonnummer	06-28520648
E-mail	ivtienhoven@haarlem.nl
Kopie	Marjan Beneker, Corinne Visser
Onderwerp	Advies Actualisering integraal beleid Armoede en Schulden

Geacht college,

De Participatieraad heeft het verzoek gekregen advies uit te brengen over het raadsvoorstel: Actualisering integraal beleid Armoede en Schulden.

De Participatieraad waardeert het dat door de betrokken beleidsmedewerkers uitgebreid mondelinge toelichting is gegeven over de aanpassingen, technische wijzigingen en de nieuwe accenten van het continueren van de huidige beleidsvisie (2020-2024), met als doel om de kansen voor de financieel kwetsbare Haarlemmers te vergroten.

Het versterken daarbij van de samenwerking met Buurts, HATKA en meerdere netwerken ziet de Participatie Raad als zeer essentieel om de doelgroep te bereiken.

Wij vinden het belangrijk de doelgroep die wél in beeld is ook daadwerkelijk te bereiken en wij denken dat het begrip kinderarmoede misschien beter begrepen zou worden als "kinderen in armoede".

De Participatieraad ziet dat er in het gemeentebestuur veel maatregelen zijn ontwikkeld en ingezet op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulp- en dienstverlening. Bij de actualisering van het beleid is deze lijn aangehouden. De Participatieraad vindt dat heel positief en heeft veel waardering voor de inzet die op dat gebied gepleegd wordt. Wij hebben aanvullend nog de volgende opmerkingen en adviezen:

- 1) Eén van de accenten die in het geactualiseerd beleid worden toegevoegd is het ontwikkelen van een aanpak voor financieel kwetsbare jongeren in de leeftijd van 16-27 jaar met focus op 18-/18+.

New Future helpt deze groep jongeren via een trajectbegeleider en een dienstverlener van de gemeente. Vooral de jongeren van 18-/18+ vormen een kwetsbare groep. Zij worden geconfronteerd met het afsluiten van eigen verzekeringen, zorgtoeslag, het aanvragen van studiefinanciering en het aanvragen van subsidies. Deze overgang kan ervoor zorgen dat jongvolwassenen in financiële problemen komen.

Participatieraad Haarlem

Advies:

Stuur iedere inwoner van Haarlem die 18 jaar wordt een "welkom volwassene" pakket. Met in dat pakket een cadeaucheque plus alle informatie over wat er als 18-jarige gaat veranderen. Dat zij bevoegd zijn contracten te tekenen en waar zij terecht kunnen voor hulp. Daarmee wordt de kans verhoogd dat ze beter bewust en voorbereid het volwassen bestaan ingaan. Door een cadeaucheque zal een informatiepakket meer de aandacht trekken.

- 2) Het verhogen van het bereik van huishoudens met een laag inkomen en/of geldzorgen wordt ook als toegevoegd accent genoemd. Daarbij hebben de SWT's (BUURTS) een belangrijke rol om vroeg signalen op te pakken en door te verwijzen.

Advies:

De Participatieraad vindt het van belang in het kader van vroeg signalering dat de deskundigen die werkzaam zijn in de SWT's up to date blijven met de huidige regelingen en de aanpassingen daarvan. De halvering aflossingstermijn schulden is een belangrijk thema waar iedereen die in de schuldhulpverlening werkt van op de hoogte moet zijn. Ook van belang is om Buurts te blijven motiveren om deskundigen (ambassadeurs, ervaringsdeskundigen) tijdens informatieve bijeenkomsten over hun ervaringen met armoede en schulden te laten praten. NB: op de website van New Future staat nog vermeld dat de aflostermijn van schulden 3 jaar is!

- 3) Er is nog veel onbekendheid bij de inwoners van Haarlem over de 5 subsidieregelingen voor minima die er zijn en wat er per subsidieregel mogelijk is. In het rapport van onderzoek 231A is ervan uitgegaan dat er per cliënt gebruik is gemaakt van alle 5 de regelingen, terwijl uit de gegevens van Haarlem blijkt dat er slechts gebruik wordt gemaakt van 1 tot 3 van de regelingen (De Fashion Cheque wordt bijvoorbeeld niet door iedereen gebruikt.)

Advies:

Zorg er als gemeente voor om alle informatie op A1 niveau (ook digitaal) aan te bieden. Vertaal de tekst in de door inwoners van Haarlem meest gebruikte talen. Wijs mensen op de mogelijkheid om gebruik te maken van Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO) om uitleg te krijgen over de verschillende regelingen die er zijn.

- 4) Beleidsregels Haarlem Pas. Het college ziet geen mogelijkheid om de HP digitaal beschikbaar te maken vanwege hoge kosten en privacy bezwaren. De grens van het gebruik maken van de 5 subsidieregelingen voor minima, waaronder de HP, ligt in Haarlem op 130% van het wettelijk sociaal minimum inkomen.

Participatieraad Haarlem

Advies:

De Participatieraad vindt één grens waarop wordt “afgekapt” hard. De Participatieraad adviseert nader te onderzoeken of er een mogelijkheid is om mensen die net boven de inkomensnorm van de Haarlempas zitten deels gebruik te laten maken van regelingen. Een variatie op de inkomensnorm van 130-140% waarbij deels gebruik gemaakt wordt van deze regelingen kan een oplossing bieden waardoor meerdere inwoners van Haarlem financieel geholpen worden. Daarbij wordt voorkomen dat er schrijnende situaties ontstaan waarbij er net geen gebruik gemaakt mag worden van deze regelingen.

NB. Wij hebben gezien dat andere gemeenten soortgelijke variaties op inkomensnormen toepassen, zoals in Houten, Nieuwegein, Beverwijk, Alphen aan de Rijn.

5) Regeling tegemoetkoming huiswerkbegeleiding en bijles.

Wij hebben begrepen dat deze vergoeding slechts eenmalig wordt verstrekt en daardoor continuïteit ontbreekt. We vragen ons af of deze regeling dan zinvol is.

Advies:

De Participatie Raad adviseert de regeling zo aan te passen dat er meerdere jaren van deze regeling gebruik gemaakt kan worden om de kanselijkheid te bevorderen.

Met vriendelijke groet,

Alex de Groot
Voorzitter Participatieraad

Participatieraad Haarlem
T.a.v. de heer A. de Groot, voorzitter

Ons kenmerk Reactie College
Datum 22 oktober 2024
Afdeling SMSR
Contact M.Beneker
Telefoon 0610013485
E-mail mbeneker@haarlem.nl
Bijlage(n) geen
Kopie aan I.van Tienhoven
Uw kenmerk 12/24

Onderwerp: Reactie college op het advies van de Participatieraad

Geachte heer de Groot en leden van de Participatieraad,

Hartelijk dank voor het advies van de Participatieraad dat wij op 1 oktober 2024 van u ontvingen. Wij realiseren ons dat u dit advies binnen een kort tijdsbestek heeft op moeten stellen; veel dank daarvoor.

Het college waardeert het zeer dat u ons adviseert en met ons meedenkt om het geactualiseerde integrale beleid Armoede en Schulden zo goed mogelijk vorm te geven.

Wij zijn blij dat u zich kunt vinden in de bewuste keuze van het college voor het versterken van de samenwerking met Buurts, HATKA en meerdere netwerken om op deze wijze de doelgroep te bereiken.

Voor wat betreft uw suggestie om het begrip kinderarmoede naar 'kinderen in armoede' te veranderen het volgende. Het college vindt de term kinderarmoede ook niet erg begrijpelijk en ook roept de term negatieve associaties op. Het college hanteert bij voorkeur 'kinderen in een gezin met een laag inkomen'.

Het is goed om te horen dat de Participatieraad ziet dat het college veel maatregelen heeft ontwikkeld en heeft ingezet op het gebied van armoedebestrijding en schulddienstverlening. Onderstaand leest u puntsgewijs de reactie van het college op uw opmerkingen en adviezen.

1. **Advies:** *Stuur iedere inwoner van Haarlem die 18 jaar wordt een "welkom volwassene" pakket. Met in dat pakket een cadeaucheque plus alle informatie over wat er als 18-jarige gaat veranderen. Dat zij bevoegd zijn contracten te tekenen en waar zij terecht kunnen voor hulp. Daarmee wordt de kans verhoogd dat ze beter bewust en voorbereid het volwassen bestaan ingaan. Door een cadeaucheque zal een informatiepakket meer de aandacht trekken.*

Reactie: Het college heeft als één van de nieuwe accenten aangegeven een aanpak voor jongeren tussen 16-27 jaar te ontwikkelen waarbij specifiek aandacht zal zijn voor overgangsfase 18-/18+. Onderdeel van die aanpak is een voorlichtingscampagne op de middelbare scholen, Nova en InHolland en ook informatie voor ouders. Uw ideeën om de jongere die 18 wordt op positieve manier te attenderen op de grote veranderingen, gaan wij in de aanpak zeker meenemen.

2. **Advies:** De Participatieraad vindt het van belang in het kader van vroeg signalering dat de deskundigen die werkzaam zijn in de SWT's up to date blijven met de huidige regelingen en de aanpassingen daarvan. De halvering aflossingstermijn schulden is een belangrijk thema waar iedereen die in de schuldhulpverlening werkt van op de hoogte moet zijn. Ook van belang is om Buurts te blijven motiveren om deskundigen (ambassadeurs, ervaringsdeskundigen) tijdens informatieve bijeenkomsten over hun ervaringen met armoede en schulden te laten praten. NB: op de website van New Future staat nog vermeld dat de aflostermijn van schulden 3 jaar is!

Reactie: Het college is het met de Participatieraad eens dat het belangrijk is dat de medewerkers in de wijkteams up-to-date zijn en blijven met de regelingen. Zij worden op regelmatige basis op de hoogte gehouden van wijzigingen en aanpassingen op de regelingen. Zo zijn zij ook op de hoogte van de halvering van de aflossingstermijn. Helaas heeft in algemene zin de halvering van de aflossingstermijn nog niet geleid tot een toename van aanmeldingen. Het college blijft inzetten op voorlichting in deze ook via de netwerkbijeenkomsten Geldzaken & Geldzorgen. Daarnaast is dit een aandachtspunt samen met Buurts binnen het speerpunt Rondkomen & Geldzorgen. De website van NewFuture (in beheer bij onze partner) is inmiddels aangepast en het college heeft ook het CJG gevraagd de website aan te passen. Dank dat u ons daar op attendeerde.
3. **Advies:** Zorg er als gemeente voor om alle informatie op A1 niveau (ook digitaal) aan te bieden. Vertaal de tekst in de door inwoners van Haarlem meest gebruikte talen. Wijs mensen op de mogelijkheid om gebruik te maken van Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO) om uitleg te krijgen over de verschillende regelingen die er zijn.

Reactie: Haarlem voert gemeente breed het beleid dat brieven en beschikkingen op B1 niveau worden geschreven en dat geldt ook voor digitale informatie. In de praktijk blijkt dat inwoners die de Nederlandse taal niet (voldoende) beheersen, naar de wijkteams en Buurtplaatsen gaan voor ondersteuning bij vertaling en ook vindt door inwoners zelf vaak vertaling plaats via bijvoorbeeld google translate. Het college communiceerde al met eenvoudige filmpjes voor bijvoorbeeld de HaarlemPas, gemeentelijke zorgpolis en geldzorgen, maar zal binnenkort met een nog breder aanbod aan visueel materiaal komen. Deze filmpjes zullen via gemeentelijke social media en via de kanalen van Buurts gedeeld gaan worden.

Het college heeft in de huidige beleidsvisie, op advies van de Participatieraad, onafhankelijke Cliëntondersteuning opgenomen omdat zij hiervan het belang ziet. Ook staat in de beschikkingen aan inwoners deze mogelijkheid opgenomen.
4. **Advies:** De Participatieraad vindt één grens waarop wordt "afgekapt" hard. De Participatieraad adviseert nader te onderzoeken of er een mogelijkheid is om mensen die net boven de inkomensnorm van de HaarlemPas zitten deels gebruik te laten maken van regelingen. Een variatie op de inkomensnorm van 130-140% waarbij deels gebruik gemaakt wordt van deze regelingen kan een oplossing bieden waardoor meerdere inwoners van Haarlem financieel geholpen worden. Daarbij wordt voorkomen dat er schrijnende situaties ontstaan waarbij er net

geen gebruik gemaakt mag worden van deze regelingen. NB. Wij hebben gezien dat andere gemeenten soortgelijke variaties op inkomensnorm.

Reactie: Het college hanteert al een draagkrachtberekening voor inwoners die een beroep doen op een financiële minimaregeling of bijzondere bijstand. Hierbij dient een gedeelte van het inkomen boven de 130% te worden aangewend voor de betreffende kosten. Op de aangevraagde kosten wordt de draagkracht in mindering gebracht. Omdat op dat moment dan de draagkracht voor dat jaar is gebruikt, wordt voor de rest van het kalenderjaar ook de HaarlemPas toegekend. Inwoners kunnen daarmee de rest van het jaar volledig gebruik maken van de minimaregelingen.

5. **Advies:** De Participatieraad adviseert de regeling zo aan te passen dat er meerdere jaren van deze regeling gebruik gemaakt kan worden om de kansengelijkheid te bevorderen.

Reactie: In principe wordt de vergoeding voor huiswerkbegeleiding voor één jaar verstrekt op hetzelfde schoolniveau. De vergoeding kan echter verlengd worden met een jaar als dit vanwege persoonlijke omstandigheden noodzakelijk is. Daarnaast is het mogelijk om als een jongere van schoolniveau verandert, wederom een beroep te doen op de huiswerkbegeleiding.

Op dit moment wordt aan een geactualiseerde beleidsregel huiswerkbegeleiding gewerkt. Hierin wordt voorgesteld om ook een vergoeding voor examentraining in het laatste schooljaar te verstrekken, ook als al in een eerder jaar gebruik is gemaakt van de regeling huiswerkbegeleiding. Deze beleidsregel zal samen met de geactualiseerde beleidsregel schoolkosten nog aan u worden voorgelegd voor advies in het vierde kwartaal van 2024.

Het college hoopt u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

De burgemeester,

mr. C.M. Lenstra

drs. J. Wienen

Participatieraad Haarlem

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem

Datum 12-11-2024
Ons kenmerk 16/2024
Contactpersoon Ingrid van Tienhoven
Telefoonnummer 06-28520648
E-mail ivtienhoven@haarlem.nl
Kopie Marjan Beneker, Corinne Visser
Onderwerp <Aanvullend> Advies Integrale Beleidsvisie Aanpak van Armoede en Schulden.

Geacht college,

De Participatieraad heeft het verzoek gekregen advies uit te brengen over het concept aangepast geactualiseerde "Integrale Beleidsvisie Aanpak van Armoede en Schulden". Eind september 2024 heeft de PR geadviseerd over het Raadsvoorstel Armoede en Schulden. Het gemaakte Raadsvoorstel is op verzoek van de wethouder toch opnieuw herschreven als een aangepaste beleidsvisie waarin de aanpak van armoede en schulden uitgebreider wordt beschreven dan in het Raadsvoorstel.

De beleidsvisie ziet er zorgvuldig uit en toont een goede aanpak van de Gemeente Haarlem om inwoners met armoede en schulden te helpen. Ook het aanstellen van brugfunctionarissen is een positieve ontwikkeling. Aanvullend op de adviezen die wij gegeven hebben op het Raadsvoorstel en na het doorlezen van deze aangepaste beleidsvisie komen wij tot aanvullende adviezen:

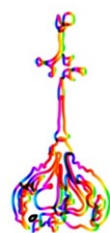
1) Een overzicht /opsomming van de 5 minimaregelingen die Haarlem aanbiedt wordt gemist in de beleidsvisie, terwijl meermaals verwezen wordt naar deze regelingen.

Advies: Vermeld op een centrale plek bijvoorbeeld in het voorwoord het lijstje met de 5 minimaregelingen waarvan inwoners van Haarlem met een minimum inkomen gebruik kunnen maken.

2) Blz. 12. Bereik minimaregelingen. De meeste huishoudens maken gebruik van één tot drie regelingen.

Advies: Onderzoek naar oorzaken voor het beperkte gebruik van de voorzieningen door de mensen die er wel recht op hebben'.

Splits uit hoeveel van de inwoners met een Haarlem Pas (dat is de grootste groep die gebruik maakt van de minimaregelingen) gebruik maken van één of meer van de andere vier regelingen zodat een duidelijk overzicht ontstaat hoe groot het gebruik van de regelingen is. Vervolgens kan door de gemeente aan de weinig gebruikte regelingen meer aandacht worden gegeven.

Participatieraad Haarlem

3) Op blz. 25 wordt het onderwerp “Actieve benadering van de HP houders genoemd. Deze benadering houdt volgens de omschrijving in: Uiteraard blijft het mogelijk om een aanvraag op papier in te dienen. Bij contact over een minimaregeling wordt doorgevraagd naar mogelijk andere problemen”.

Waar en door wie wordt er doorgevraagd en gaat dat over financiële problemen? Gebeurt dit daadwerkelijk en hoe wordt dat gedaan?

Advies: Leg duidelijk uit wat hiermee bedoeld wordt of laat deze zin weg uit de beleidsvisie.

4) Op blz. 38 bij “Maatregelen voor besteding flexibel budget kindgelden” staat vermeld: “Een aantal bestaande regelingen worden uitgebreid. Met deze keuze wordt een enkele regeling niet gecontinueerd, zoals de Fashioncheque.”

Advies: Aansluitend op de aandacht voor de groep 18-/18+ jongeren. Gebruik de vrijkomende gelden door afschaffing van de Fashioncheque voor een cheque die wordt gevoegd bij de informatie die wordt toegestuurd aan 18-/18+ jongeren in het kader de aanpak voor financieel kwetsbare jongeren. “Welkom volwassene pakket”.

5) Op blz. 49 staat “De basisdienstverlening bevat 20 elementen, veel elementen zijn in Haarlem al praktisch. Andere worden de komende periode geïmplementeerd”.

Advies: Zet alle 20 elementen nog een keer helder op een rij en geef aan welke er al zijn geïmplementeerd en welke dat nog worden.

Met vriendelijke groet,

Alex de Groot
Voorzitter Participatieraad

Participatieraad Haarlem
T.a.v. de heer A. de Groot, voorzitter

Ons kenmerk Reactie College
Datum 7 december 2024
Afdeling SMSR
Contact M.Beneker
Telefoon 0610013485
E-mail mbeneker@haarlem.nl
Bijlage(n) geen
Kopie aan I.van Tienhoven
Uw kenmerk 16/24

Onderwerp: Reactie college op het aanvullende advies van de Participatieraad

Geachte heer de Groot en leden van de Participatieraad,

Dank voor uw aanvullende advies op de integrale beleidsvisie aanpak armoede en schulden dat wij op 12 november 2024 van u ontvingen.

Onderstaand leest u puntsgewijs de reactie van het college op uw opmerkingen en adviezen.

1. **Advies:** *Vermeld op een centrale plek bijvoorbeeld in het voorwoord het lijstje met de 5 minimaregelingen waarvan inwoners van Haarlem met een minimum inkomen gebruik kunnen maken.*

Reactie: Een overzicht van alle minimaregelingen is opgenomen in bijlage 2 van de geactualiseerde beleidsvisie Armoede en Schulden 2025-2028. Het gaat hierbij om 19 gemeentelijke minimaregelingen voor Haarlemmers met een laag inkomen. Daarnaast zijn er nog aanvullende kortingen en is er gratis aanbod voor HaarlemPashouders vanuit ondernemingen en (cultuur)instellingen in de stad. Hier leest u meer over in de diverse hoofdstukken van de beleidsvisie en u kunt dit ook bekijken op deze websitepagina:
<https://ipp.haarlem.nl/ipp/dashboard/prod/kortingspas/haarlempas>

2. **Advies:** *Onderzoek naar oorzaken voor het beperkte gebruik van de voorzieningen door de mensen die er wel recht op hebben'. Splits uit hoeveel van de inwoners met een Haarlem Pas (dat is de grootste groep die gebruik maakt van de minimaregelingen) gebruik maken van één of meer van de andere vier regelingen zodat een duidelijk overzicht ontstaat hoe groot het gebruik van de regelingen is. Vervolgens kan door de gemeente aan de weinig gebruikte regelingen meer aandacht worden gegeven.*

Reactie: Onderzoek dat door bureau Kwiz in het kader van evaluatie minimabeleid is gedaan, heeft aangetoond dat HaarlemPashouders inderdaad niet van alle voor hen beschikbare gemeentelijke regelingen gebruik maken. En dit is ook per regeling inzichtelijk gemaakt.

Van de regelingen die financieel voor het rondkomen van groot belang zijn, te weten de Individuele inkomenstoeslag en de tegemoetkoming schoolkosten, was dit inzicht er al. Dit zijn jaarlijkse indicatoren in de programmabegroting. Zoals beschreven in de beleidsvisie heeft het college als accent benoemd te gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn deze regelingen automatisch te verstrekken of anders hoe deze zo eenvoudig mogelijk zijn aan te vragen. Als belangrijkste accent staat ook vermeld dat het college in algemene zin streeft naar een hoger bereik van inwoners met een laag inkomen en/of geldzorgen. In de ambtelijke uitvoering zal Team Minima nog meer gaan attenderen op alle regelingen die er zijn en met de campagnes zal het college daar ook – wijkgericht en samen met Buurts – meer aandacht voor vragen.

3. **Advies:** *Leg duidelijk uit wat bedoeld wordt met waar en door wie er doorgevraagd wordt en hoe dit wordt gedaan of laat deze zin weg uit de beleidsvisie.*

Reactie: In de conceptversie bij het onderwerp Actieve Benadering van HaarlemPashouders stond niet duidelijk vermeld waar en door wie doorgevraagd wordt.. Deze zin is aangevuld met dat in de ambtelijke uitvoering het team Minima in contact met inwoners doorvraagt of er mogelijk andere financiële problemen zijn.

4. **Advies:** *Aansluitend op de aandacht voor de groep 18-/18+ jongeren. Gebruik de vrijkomende gelden door afschaffing van de Fashioncheque voor een cheque die wordt gevoegd bij de informatie die wordt toegestuurd aan 18-/18+ jongeren in het kader de aanpak voor financieel kwetsbare jongeren. "Welkom volwassene pakket"*

Reactie: De raad heeft een aantal maatregelen voor de aanpak Kinderarmoede geselecteerd en het beschikbare flexibele budget Kindgelden van € 330.000 gaat hiervoor gebruikt worden. Dat betekent dat er geen vrijkomende gelden beschikbaar zijn om deze voor iets anders in te kunnen zetten.

In de praktijk blijkt dat de Fashioncheque voor kinderen (en ouders) erg belangrijk en waardevol is. Dit bleek ook uit een kort onderzoek dat enige jaren geleden is gedaan. Het college besluit dan ook het voorstel aan de gemeenteraad te doen om in aanvulling op de geselecteerde maatregelen een Fashioncheque te verstrekken aan de schoolgaande kinderen voor de jaren 2025 en 2026.

Het college is voornemens om alle jongeren die 18 jaar worden een verjaardagskaart (met QR-code) te sturen. Aanvullend hierop gaat Haarlemals onderdeel van het actieplan 18-/18+ gezinnen met een laag inkomen ondersteunen waar een jongere 17 jaar is. Niet alleen om de jongere maar ook de ouders te adviseren over de financiële consequenties van deze overgangsfase.

5. **Advies:** *Zet alle 20 elementen nog een keer helder op een rij en geef aan welke er al zijn geïmplementeerd en welke dat nog worden.*

Reactie: In hoofdstuk 8 Schuldenzorgvrij zijn is een overzicht opgenomen van de 20 elementen van de Basisdienstverlening Schuldhulp. Ook is in dit overzicht opgenomen welke elementen al

zijn geïmplementeerd en op welke termijn de overige elementen geïmplementeerd gaan worden. Onder de tabel brengt een [link](#) u naar de interactieve pagina waarop welk element door te klikken is voor nadere informatie.

Het college hoopt u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

De burgemeester,

mr. C.M. Lenstra

drs. J. Wienen